

بررسی اجزای سیستم های انتقال در فیبر نوری

اصغر قادری ۱، محمود بارکزی ۲ و علی عبدالهی ۲

۱ استادیار گروه برق دانشگاه آزاد واحد ايرانشهر،

۲ دانشجوی کارشناسی مهندسی برق، دانشگاه آزاد واحد ايرانشهر

چکیده

فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است امروز از فیبر نوری در موارد متفاوتی نظیر: شبکه های تلفن شهری و بین شهری، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده می شود فیبر نوری از تارهای بسیار نازک شیشه ای، که هر یک از تارها دارای ضخامت معادل تار موی انسان رو داشته و از آن برای انتقال اطلاعات در مسافت های طولانی استفاده می شود تارها در کلاف هایی سازماندهی و کابل های نوری را بوجود می آورند از فیبر نوری بمنظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی مورد استفاده قرار می گیرد. امروزه فیبر نوری در حال سیستم های نوری راه دور گرفته تا شبکه های کوچک درون ادارات در همه جا یافت می شود. زیر ساخت جهانی فیبر نوری در حال رسیدن به تک تک منازل و کامپیوترهای رو میزی است و سرویس های جدیدی را ارایه می دهد که قبلا امکان پذیر نبود. کاربردهای بیشتر فیبر نوری روز به روز در صنعت و نیز در بخش پزشکی از استفاده بصری و اندازه گیری توسط ماشین گرفته تا تحویل اشعه لیزر توان بالا جهت برش اجسام نمایان می شود. فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است که از پالس های نور برای انتقال داده ها از طریق تارهای سیلیکون بهره می گیرد.

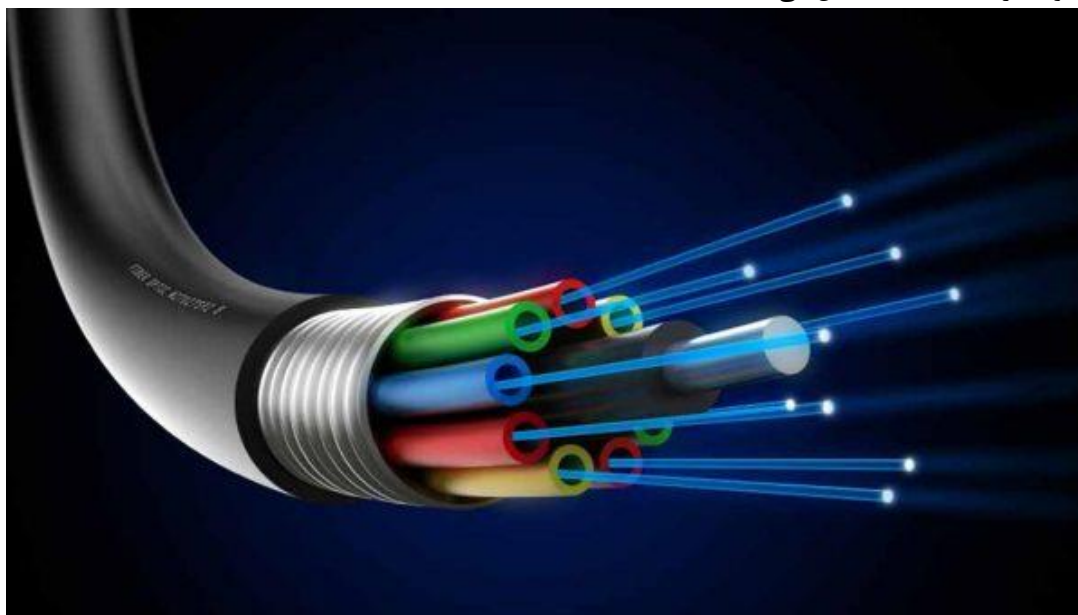
کلید واژه: فیبر نوری، سیستم انتقال، هسته، کابل فیبرنوری

مقدمه

در دهه های اخیر، شبکه های ارتباطی گسترش چشمگیری یافته اند. شبکه ارتباطی شامل مجموعه ای گره هاست که پیغام یا اطلاعات را در قالب های گوناگون مانند داده، صدا و تصویر با استفاده از فیبر نوری، کابل های مسی، ارتباطات رادیویی یا ماهواره ای انتقال می دهد. امروزه فیبر نوری به دلیل پهنای باند بیشتر، میرایی کمتر و مقرون به صرفه بودن در مقایسه با دیگر فناوری ها، از مهم ترین ابزار انتقال اطلاعات محسوب می شود که انقلابی در صنعت ارتباطات از راه دور به وجود آورده است. شبکه های ارتباطی معمولاً بر پایه ساختار هزینه های سیستم را کاهش و انعطاف پذیری آن را افزایش می دهد. به عبارت دیگر، به جای ایجاد مسیر مستقیم میان هر جفت مبدأ- مقصد، با یکسان سازی بخشی از مسیر جریان ها با مبدأ یکسان و مقصدهای متفاوت، مقدار چشمگیری از هزینه کاهش می یابد. انتقال فیبر به کاربران دو صورت P2P و PON صورت می گیرد. در توپولوژی P2P کاربران نهایی یک پهنای باند اختصاصی دارند و فیبر نوری به صورت مستقیم از OLT واقع در هاب مرکزی به ONU به عنوان نقطه پایانی متصل می شود، اما در توپولوژی PON پهنای باند می تواند به صورت اشتراکی استفاده شود که در آن فیبر نوری با عبور از اسپلیترها منشعب شده و امکان انتقال کابل های فیبر نوری چند مقصد در یک رشته سیم به وجود می آید.

فیبر نوری

بعد از اختراع لیزر در سال ۱۹۶۰ میلادی ایده ی بکارگیری فیبر نوری برای انتقال اطلاعات شکل گرفت. خبر ساخت اولین فیبر نوری در سال ۱۹۶۶ همزمان در انگلیس و فرانسه به تضعیفی برابر 1000 Db/km اعلام شد که عملاً در انتقال اطلاعات مخابراتی قابل استفاده نبود تا اینکه در سال ۱۹۷۶ با کوشش فراوان محققین تلفات فیبر نوری تولیدی شدیداً کاهش داده شد و به مقدار 4 Db/km رسید که قابل مقایسه با تلفات سیم های کوآکسیال مورد استفاده در شبکه های مخابرات بود. یک کابل فیبر نوری که کمتر از یک اینچ قطر دارد که می تواند صدها هزار کلمه صوتی را حمل کند. فیبرهای نوری تجاری ظرفیت $2/5$ تا 10 گیگا بایت در ثانیه را فراهم می سازند. امروزه از فیبر نوری در موارد متفاوتی نظیر شبکه های تلفن شهری و بین شهری، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده به عمل می آید.

شکل ۱. نمایشی از فیبر نوری

مبانی فیبر نوری:

فیبر نوری، رشته ای از تارهای بسیار نازک شیشه ای بوده که قطر هر یک از تارها نظیر قطر یک تار موی انسان است. تارهای فوق در کلافهایی سازماندهی و کابل های نوری را به وجود می آورند. از فیبر نوری به منظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های

طولانی استفاده می‌شود. فیبر نوری یک موجبر استوانه‌ای از جنس شیشه (یا پلاستیک) است که از دو ناحیه مغزی و غلاف با ضریب شکست‌های متفاوت و دو لایه پوششی اولیه و ثانویه از جنس پلاستیک تشکیل شده است. یک فیبر نوری از سه بخش متفاوت تشکیل شده است.

هسته: هسته شامل یک تار کاملاً بازتاب کننده از شیشه خالص در مرکز فیبر است که سیگنال‌های نوری در آن حرکت می‌کند. هسته در بعضی از کابل‌ها از پلاستیک کاملاً بازتابنده ساخته می‌شود، که هزینه ساخت را پایین می‌آورد. با این حال، یک هسته پلاستیکی معمولاً کیفیت شیشه را ندارد و بیستر برای حمل داده‌ها در فواصل کوتاه به کار می‌رود. قطر این بخش با توجه به نوع فیبر چیزی بین ۵ تا ۵۰۰ میکرون می‌باشد.

روکش: بخش خارجی فیبر بوده که دور تا دور هسته را احاطه کرده و باعث برگشت نور منعکس شده به هسته می‌گردد. در کل قطر فیبر بر اساس قطر خارجی روکش آن بیان می‌شود در حالی که فقط قطر هسته مرکزی فیبر در عملکرد آن تأثیر دارد. وقتی ابعاد یک فیبر به صورت ۱۲۵/۵۰ یا ۱۲۵/۱۰۰ میکرون معرفی می‌شود عدد اول قطر هسته و دومی قطر خارجی روکش را مشخص کرده است.

بافر رویه: روکش پلاستیکی که باعث حفاظت فیبر در مقابل رطوبت و سایر موارد آسیب‌پذیر است. ثدها و هزاران نمونه از رشته-های نوری در دسته‌هایی سازماندهی شده و کابل‌های نوری را به وجود می‌آورند. هر یک از کلاف‌های فیبر نوری توسط روکش‌هایی با نام Jacket محافظت می‌گردند که جنس آن از تفلون یا PVC می‌باشد.

انواع کابل فیبرهای نوری:

قطر خارجی فیبرها معمولاً ۱۲۵ میکرومتر است آنها در مقابل کشش بسیار مقاومند حتی مقاوم تر از فولاد ولی وقتی فشار افقی به آنها وارد شود خیلی راحت می‌شکنند لذا باید درون کابلها قرار گیرند. فشار در فیبرها تضعیف را بالا می‌برد و نیز اثرات نامطلوب دیگری نیز در پی دارد.

کابل‌های فیبر نوری بسته به محیطی که در آن به کار می‌روند انواع بسیار مختلفی دارند. فیبرهای نوری را می‌توان به دسته‌های زیر تقسیم نمود:

- انواع کابل فیبرنوری بر اساس اشعه‌ی گذرنده از آنها
- انواع کابل فیبر نوری بر اساس ساختار ماده‌ای آنها
- انواع کابل فیبر نوری بر اساس ترکیب مواد مربوط به هسته
- انواع کابل فیبر نوری بر اساس دو ویژگی اول و دوم
- انواع کابل فیبر نوری بر اساس محیط

کابل فیبر نوری بر اساس اشعه گذرنده از آنها

فیبرهای نوری تک حالت: این نوع از فیبرها، هسته‌های کوچکی دارند و می‌توانند نور لیزر مادون قرمز با طول موج ۱۳۰۰ تا ۱۵۰۰ نانومتر را درون خود هدایت کنند.

فیبرهای نوری چند حالت: این نوع از فیبرها هسته‌های بزرگتری دارند و نور مادون قرمز گسیل شده از دیوذهای نوری را درون خود هدایت می‌کنند.

برخی از فیبرهای نوری از پلاستیک ساخته می‌شوند: این فیبرها هسته‌ی بزرگی (با قطر یک میلی‌متر) دارند و نور مرئی قرمزی را که از دیوذهای نوری گسیل می‌شود، هدایت می‌کنند.

کابل فیبر نوری بر اساس ترکیب مواد مربوط به هسته عبارتند از:

- فیبر نوری با ضریب شکست پله‌ای
- فیبر نوری با ضریب شکست مرحله‌ای (تدریجی)

انواع کابل های فیبر نوری بر اساس دو ویژگی اول و سوم:

فیبر نوری چند حاله با ضریب شکست پله ای (فیبرهای نوری چند حاله با تغییر ناگهانی در مرز هسته و روکش): در این نوع فیبر که اصطلاحاً به **Step Index Multi Fiber** مشهور اند ابتدا لایه هسته را با ضریب شکست و قطر مشخص می سازد و سپس بر روی آن یک لایه روکش با ضریب شکست کمتر می نشانند. بدین ترتیب فیبری پدید می آید که ضریب شکست آن در مرز بین هسته و روکش بصورت ناگهانی (پلکانی) تغییر می کند. در این نوع فیبر مشکل پهن شدگی پالس ها در زمان وجود دارد. امروزه این نوع کابل به ندرت و آن هم برای کاربردهای خاص و سرعت پایین تولید می شود.

فیبر نوری چند حاله با ضریب شکست مرحله ای (فیبرهای نوری چند حاله با تغییر تدریجی ضریب شکست در مرز هسته و روکش): در این نوع فیبر که اصطلاحاً به **Graded Index Multi Mode Fiber** شهرت یافته اند. ضریب شکست هسته به آرامی و با دور شدن از مرکز رو به کاهش می گذارد و در مرز ۵۰ تا ۶۲/۵ میکرون از مرکز هسته به حداقل خود می رسد. چنین وضعیتی باعث خواهد شد که مرز بین ناحیه هسته و روکش به صورت یک سطح آینه ای عمل نکند بلکه پروتوهای نور همانند پدیده سراب به صورت منحنی وار شکسته شده و پس از رسیدن به زاویه بحرانی مجدداً بر روی منحنی مشابه به سوی هسته برگردند. این نوع از فیبرهای نوری می توانند در سرعت های بالای گیگابیت در مسافت های کوتاه به کار گرفته شوند. ولی در مسافت های زیاد یا باید از سرعت ارسال کاسته شود و یا از فیبرنوع بعد استفاده گردد. از آنجا که در فیبر نوری چند حاله با ضریب شکست پله ای شعاع های نوری که با زاویه عرض پالس در مقصد بیشتر، تابش متفاوت دچار انعکاس می شوند همزمان به مقصد نمی رسند شده و به دلیل تداخل پالس های مجاور نمی توان نرخ انتقال داده را از یک حد بالاتر برد. برای رفع این مشکل از فیبر نوری چند حاله با ضریب شکست تدریجی استفاده می شود که باعث می شود نور به تدریج و شبیه موج سینوسی بشکند. سرعت نور در هسته به دلیل چگالی بالاتر بیشتر است و لذا همه شعاع های نوری همزمان به مقصد می رسند. بنابراین به دلیل نزدیکتر شدن عرض نرخ پالس در گیرنده به عرض پالس فرستنده در انتقال آنها بیشتر است.

فیبر نوری تک حاله با ضریب شکست پله ای: این نوع از فیبرهای نوری که به اختصار **SMF** نامیده شده اند دارای یک هسته ی فوق العاده باریک (۸ تا ۱۰ میکرون) هستند و یک پرتوی تک موج (لیزر) به درون آن تابانده می شود، این پرتو تک موج حداقل برخورد را با مرز ناحیه شکست دارد و طبعاً کمترین اتساع را به پالس های تحمیل می کند و برای نرخ های ارسال چند ده گیگابیت در فواصل بسیار طولانی مناسب است.

انواع کابل فیبر نوری بر اساس ویژگی های محیطی

کابل های فیبر نوری بسته به محیطی که باید در آن نصب شوند در انواع کاملاً متفاوتی تولید می شوند. هر چند که ماهیت تارهای فیبر نوری درون آنها یا از نوع **SMF** یا **MMF** با پارامترهای کمابیش مشابه است. تمام انواع مختلف کابل های فیبر نوری را می توان در دو رده کلی زیر دسته بندی کرد:

کابل های فیبر نوری جهت کاربرد در بیرون ساختمان: این فیبرها جهت ارتباط بین ساختمان ها در خارج از ساختمان بکار می رود، حداکثر فاصله ای که مجاز است این کابل در داخل ساختمان وارد شود، ۱۰ متر است. در این نوع کاربرد از کابل فیبر نوری مدل **Loose tube** بیشتر استفاده می شود. جهت استحکام و محافظت بیشتر فیبرها از **Tube Armored** استفاده می شود.

کابل های فیبر نوری جهت کاربرد در درون ساختمان: از این کابل ها جهت استفاده از **Backbone** شبکه در داخل ساختمان استفاده می شود، دارای محافظت های فیزیکی مناسبی می باشند. می توان از ۶ تا ۱۴۴ تیوب استفاده کرد که در هر تیوب ۲۴ فیبر نوری قرار دارد، داخل هر تیوب ژل بی رنگ قرار دارد تا باعث شود قابلیت انعطاف فیبر بالا رفته و در برابر ضربه مقاوم باشد. ویژگی های عمومی این نوع از کابل عبارتند از: پوششی که در صورت آتش گرفتن گاز سمی از خود متصاعد نکند، مقاوم در مقابل شعله ور شدن، مقاومت در مقابل خمش و در عین حال ظریف و منعطف می باشد.

حفاظت در برابر رعد و برق

رعد و برق برای کابل‌های حاوی مواد رسانا مشکل ساز است در برخی مناطق شدت رعد و برق‌ها به حدی است که تا عمق ۱۰ متر به کابل و تجهیزات مخابراتی زیر زمینی صدمه می زند عموماً کابل‌های الکتریکی که توان مورد نیاز برای تقویت کننده ها و repeater ها ی بین راه برای مسیرهای طولانی و مخصوصاً کابل‌های زیر دریا را منتقل می کنند در معرض صدمات ناشی از رعد و برق قرار دارند.

طبق مطالب فوق بسته محیط مورد استفاده کابل‌های فیبر نوری به انواع زیر تقسیم می شوند:

۱- کابل‌های فضای باز زیر خاکی طولانی (Outdoor Buried Cable (Long Distance):

این گروه شامل بسیاری از فیبرهای تک مدی بالای ۱۰۰ کیلومتر می شود این کابلها ضدآبند و دارای تجهیزات استحکام دهنده وزره دارند.

۲- کابل‌های فضای باز زیر خاکی اقامتگاهی (Outdoor Buried Cable (Campus Area):

این نوع کابلها در مسافت کمتری نسبت به دسته قبل استفاده می شوند و هم از نوع تک مدی و هم از نوع چند مدی می باشند این نوع کابل ها هم باید ضد آب باشند ولی تجهیزات استحکامی آنها کمتر از دسته قبلیست از طرفی چون در معابر از درون لوله های فولادی یا کانالها عبور داده می شوند دیگر لازم نیست مانند کابل‌های بین شهری زره دار شوند.

۳- کابل‌های فضای باز هوایی (Outdoor Overhead Cable):

این کابلها باید در مقابل کشش بسیار مقاوم باشند این کابلها غالباً تجهیزات جداگانه ای برای جلوگیری از وارد شدن نیروی کشش به فیبر می باشند.

۴- کابل‌های فضای باز هوایی با استفاده از کابل Earth دکلهای فشار قوی:

یکی از مکانهای معمول برای انتقال فیبرهای نوری استفاده از فضای درون کابل Earth دکلهای فشار قوی است که معمولاً خطوط ۱۳۲ کیلو ولت می باشند اغلب جهت جلوگیری از خرابکاری بالاترین کابل که از رأس دکل می گذرد کابل Earth است این نوع کابلها Optical Ground Wire (OPGW) نامیده می شوند

۵- کابل‌های زیر دریایی :

ساخت کابل‌های زیر دریایی مشکل ترین نوع کابل سازی فیبر نوری است تحمل فشار زیاد آب شور چالش زیادی برای این نوع کابلها محسوب می شود لذا از این نوع کابل تا ۶ تا ۲۰ نوع بیشتر موجود نیست بر خلاف تنوع بسیار زیاد کابل‌های دیگر. مشکلات نگهداری کابل‌های الکتریکی تأمین کننده توان repeater ها و آمپلی فایرهای طول مسیر نیز به پیچیدگی های موضوع می افزاید.

مبانی سنسورهای فیبر نوری:

در یک روش ساده، یک فیبر نوری یک ساختار متقارن استوانه‌ای است که توسط یک هسته مرکزی ساخته شده با استفاده از یک روش فلزی، با استفاده از رنگ آمیخته شده، می توان به راحتی از طریق بازتابی در رابط بین هسته و پوشش روکش، شکل گرفت. برای پوشش حفاظت از محیط زیست و مکانیکی به کف، این روکش می تواند با یک پوشش پلاستیکی خارجی پوشیده شود.

سنسورهای فیبر نوری توزیع شده:

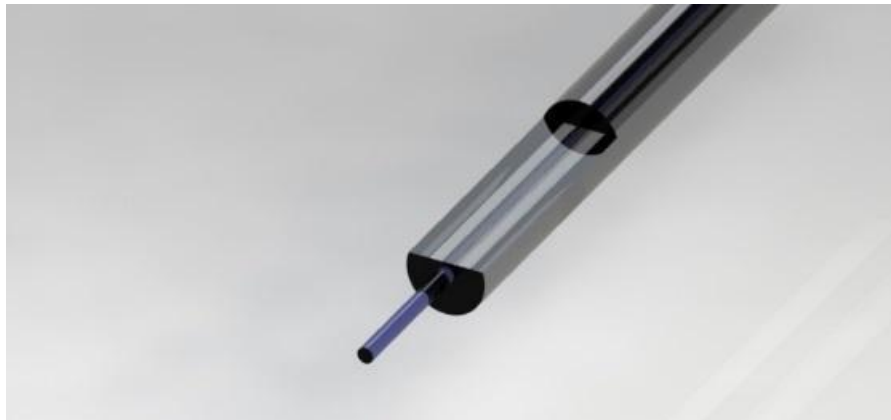
DOFS دارای مزایای دیگری از OFS است. با این حال، آنها امکان تغییر اندازه فیزیکی یک بعدی را در طول کل فیبر نوری را در یک روش واقعاً توزیع شده نظارت می کنند. علاوه بر این، یک مزیت اضافی در مورد سنسور توزیع این است که فقط نیاز به یک کابل اتصال تک برای برقراری ارتباط داده‌های به دست آمده را به واحد خواندن در مقابل تعداد زیادی از کابل‌های مرتبط اتصال دیگر در هنگام استفاده از سنسورهای گسسته. این ویژگی باعث می شود که DOFS هزینه بیشتری داشته باشد و در عین حال طیف وسیعی از کاربردهای مهم مانند نظارت مستمر (در فضا و زمان) از ساختارهای بزرگ مهندسی عمران را باز می کند. لازم به

ذکر است که حسگر توزیع می‌تواند به واسطه استفاده از سنسورهای FBG شبه توزیع نیز بدست آید. علاوه بر این، این روش محبوب‌ترین تکنیک فیبر نوری برای اندازه‌گیری‌های پیوسته فضای بوده است، از آنجاییکه ۳/۲ پروژه SHM که حاوی سنسورهای فیبر است، FBG شبه توزیع شده را انتخاب کرده‌اند. با این حال، در این تکنیک، به جای اجازه دادن به یک نظارت مستمر در فیروال، تعداد محدودی از فاکتورها محدود می‌شود. انواع حسگرهای توزیع شبه توزیع شده بر اساس شبکه‌های فیبر براگ بر مبنای آنها توسط چندین سنسور در دامنه طول موج.

توان فیبر نوری

توان عبوری در فیبرهای نوری از مسائل بسیار با اهمیت به شمار می‌رود. یک نکته مهم در کاربرد فیبرهای نوری میزان اتلاف یا تضعیف در آنهاست. چند عامل به اتلاف نور در فیبر نوری کمک می‌کند که از آن جمله می‌توان از اثرات جذب نور، پاشندگی یا پراکندگی نور و همچنین خمش فیبر نام برد. جذب نور به دلیل وجود ناخالصی‌های موجود در فیبر است. این ناخالصی‌ها حتی ممکن است قطرات آبی باشند که در هنگام ساخت فیبر درون شیشه نهفته می‌شوند و می‌توانند طول موج‌های معینی از نور را جذب کنند.

جذب به علت بعضی نوسانات ساختاری در بعضی طول موج‌های خاص رخ می‌دهد مانند (Ge-O) در ۱۱ میکرومتر و (P-O) در ۸/۱ میکرومتر و (B-O) در ۷/۲ میکرومتر و (Si-O) در ۹/۲ میکرومتر. پراکندگی نور به دلیل تغییر نور در جهت انتشار یک پرتو توسط برخورد با ناهمگونی و بی‌نظمی در شیشه است. پراکندگی شامل دو قسمت است پراکندگی ریلی و پراکندگی میه. اما عامل سوم پدید آورنده اتلاف در فیبرهای نوری خمشهای شدید فیبر است که باعث نشت نور به پوسته فیبر و فرار آن میشود، در صورتی که معمولاً این پرتو نور باید منعکس شود. شعاع بحرانی که در آن اتلاف نور مشکل ساز میشود حدود ۲ الی ۳ میلی متر در فیبرهای شیشه ای است. این اتلاف در فیبرهای نوری باعث می‌شود که میزان نور خروجی بسیار کم شود. اتلاف در فیبرهای نوری در جهان در حال بررسی است.

شکل ۲. طرحواره‌ای از فیبر نوری تک مد با سطح مقطع

انواع تار نوری:

بسته به تعداد مدهای الکترومغناطیسی قابل حمل توسط تار، تار نوری به دو صورت تک مدی و چند مدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. علاوه بر این، بسته به نحوه تغییرات ضریب دی الکتریک موجبر فیبرها به دونوع ضریب شکست تدریجی و ضریب شکست پله ای تقسیم می‌شوند. در نوع اول (تار پله ای)، ضریب شکست در کل مقطع هسته تار ثابت است ولی در نوع دوم (تار تدریجی)، ضریب شکست از مقدار ماکزیمم خود در مرکز تار، به صورت تدریجی، تا بدنه تار کاهش می‌یابد. تار تک مدی به صورت پله ای و تار چند مدی به دو صورت پله ای و تدریجی استفاده می‌شود. بنابراین سه نوع تار نوری داریم:

۱- تک مدی (پله ای)

۲- چند مدی تدریجی

۳- چند مدی پله ای

نوع اول دارای بیشترین سرعت انتقال اطلاعات و کمترین تضعیف و نوع سوم دارای کمترین نرخ انتقال اطلاعات و بیشترین تضعیف است. تارهای نوری همچنین بسته به مصارف مختلفی که دارند، در اندازه ها و با مشخصات متفاوت ساخته می شوند؛ طبعاً مشخصات فیزیکی کابل نوری از لحاظ پوشش و محافظ برای کاربردهای کانالی، خاکی، هوایی و دریایی متفاوت خواهد بود.

مزایای فیبر نوری

- ظرفیت بالای انتقال: پهنای باند فیبر نوری به منظور ارسال اطلاعات به مراتب بیشتر از سیم مسی است.
- تضعیف ناچیز: تضعیف سیگنال در فیبر به مراتب کمتر از سیم مسی است.
- سیگنال های نوری: برخلاف سیگنال های الکتریکی در یک سیم مسی، سیگنال های نوری در یک فیبر تاثیری بر فیبر دیگر نخواهند داشت.
- مصرف برق پایین: با توجه به اینکه سیگنال ها در فیبر کمتر ضعیف می گردند. بنابراین می توان از فرستنده هایی با میزان برق مصرفی پایین نسبت به فرستنده های الکتریکی که از ولتاژ بالایی استفاده می کنند، استفاده کرد.
- ارزانتر: هزینه چندین کیلومتر کابل نوری نسبت به سیم های مسی کمتر است.
- نازکتر: قطر فیبرها به مراتب کمتر از سیم های مسی است.
- غیر اشتعال زا: با توجه به عدم وجود الکتریسیته، امکان بروز آتش سوزی هرگز وجود نخواهد داشت.
- انعطاف پذیری بیشتر: با توجه به انعطاف پذیری و قابلیت ارسال و دریافت نور از آنان، در موارد متفاوت نظیر دوربین های دیجیتال با موارد کاربردی خاص مانند: عکس برداری پزشکی، لوله کشی و... استفاده می گردد.
- وزن سبک: وزن یک کابل فیبر به مراتب کمتر از کابل مسی است.
- سیگنال های دیجیتال: مناسب به منظور انتقال اطلاعات دیجیتالی است.

نتیجه گیری:

فیبر نوری، رشته ای از تارهای بسیار نازک شیشه ای بوده که قطر هر یک از تارها نظیر قطر یک تار موی انسان است. تارهای فوق در کلاف هایی سازماندهی و کابل های نوری را به وجود می آورند. از فیبر نوری به منظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی استفاده می شود. فیبر نوری یک موجبر استوانه ای از جنس شیشه (یا پلاستیک) است که از دو ناحیه مغزی و غلاف با ضریب شکست های متفاوت و دو لایه پوششی اولیه و ثانویه از جنس پلاستیک تشکیل شده است. فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است امروز از فیبر نوری در موارد متفاوتی نظیر: شبکه های تلفن شهری و بین شهری، شبکه های کامپیوتری و اینترنت استفاده می شود و از آن برای انتقال اطلاعات در مسافت های طولانی استفاده می شود تارها در کلاف هایی سازماندهی و کابل های نوری را بوجود می آورند از فیبر نوری بمنظور ارسال سیگنال های نوری در مسافت های طولانی مورد استفاده قرار می گیرد. امروزه فیبر نوری در حال سیستم های نوری راه دور گرفته تا شبکه های کوچک درون ادارات در همه جا یافت می شود. زیر ساخت جهانی فیبر نوری در حال رسیدن به تک تک منازل و کامپیوترهای رو میزی است و سرویس های جدیدی را ارائه می دهد که قبلاً امکان پذیر نبود. کاربردهای بیشتر فیبر نوری روز به روز در صنعت و نیز در بخش پزشکی از استفاده بصری و اندازه گیری توسط ماشین گرفته تا تحویل اشعه لیزر توان بالا جهت برش اجسام نمایان می شود. فیبر نوری یکی از محیط های انتقال داده با سرعت بالا است که از پالس های نور برای انتقال داده ها از طریق تارهای سیلیکون بهره می گیرد. بررسی تحقیقات انجام شده بر روی فیبر نوری بیانگر آن است که این سیستم کارایی بالایی در اکثر رشته ها دارد. به عنوان مثال می توان از کارایی فیبر نوری در مهندسی عمران اشاره کرد. این فیبرها در زمینه سازه های ژئوتکنیک، خطوط لوله؛ پل ها و سدها کاربرد دارد.

منابع:

۱. خواجه گوکی، فائزه، تراز، مجید، نعمتی، مجید، بهرامپور، علیرضا، امکان سنجی طراحی دستگاه لرزه نگار با بکارگیری توری براگ فیبر نوری و فلزی ارتجاعی، فیزیک زمین و فضا، دوره ۴۲، شماره ۳، ۱۳۹۵.
۲. دباغ، شهره، گل نبی، حسین، بررسی اتلاف در فیبرهای نوری با جنس های مختلف، فصلنامه فیزیک اتمی- مولکولی، شماره ۱، ۱۳۸۸.
۳. ربانی، مسعود، روانبخش، محمد، طاهری، مهیار، طراحی شبکه ارتباطات فیبر نوری در سه سطح با در نظر گرفتن محدودیت پهنای باند کاربران، نشریه تخصصی مهندسی صنایع، دوره ۵۲.
۴. شفیعی، امین، ابن علی، مجید، ف ابن علی، علی اکبر، حسگر ضریب شکست با نانو ساختار تشدید پلاسمون سطحی مبتنی بر فیبر نوری نوع D، فصلنامه صنایع الکترونیک دوره ۷، شماره ۳، ۱۳۹۵.
۵. کریمایی، نازنین، زرین قبا، شهرزاد، زاغری، نیره، افتخاری، حسین، بررسی سیستم عملکرد اجزای سیستم های انتقال در فیبر نوری، دومین کنفرانس پژوهش های کاربردی در علوم برق و کامپیوتر و مهندسی پزشکی، شیروان، ۱۳۹۸.